

БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ СРПСКЕ

ПЈЕР КОРНЕЈ

(1606 - 1684)

Каталог изложбе

НОВИ САД, 2006

БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ СРПСКЕ

КАТАЛОЗИ ИЗЛОЖБИ

128

АУТОРИ КАТАЛОГА И ИЗЛОЖБЕ

Ксенија Шуловић, Оливера Михајловић
и Александра Драпшин

Библиотека Матице српске приредила је изложбу поводом 400 година од рођења француског песника и драматичара Пјера Корнеја. Изложба је отворена од 20. децембра 2006. до 10. јануара 2007. године у витринама испред свечане сале Матице српске, а коришћена је грађа из збирки Библиотеке Матице српске. Испод сваке каталошке јединице уписане су сигнатуре.

Ако је тачан податак да је *Сид* први пут изведен 1637. године, а изгледа да је тачан, онда можемо рећи да су се заједно с овим Корнејевим ремек-делом појавили и "кључеви" за његово разумевање – Декартова *Расправа о методи* изишла је те исте 1637. године. Случај? Не. Него су се песник и филозоф срели у својим погледима на свет, у свом односу према психологији и моралу, у ставу према страстима, љубави и вољи. Ако хегелијански "светски дух" тражи потврду и пример, онда га ту може наћи. А песник и филозоф су се срели, како каже Лансон, само стога што је њихов дух обележила иста стварност која је хранила њихово искуство и што је иста природа пружила материјале за анализу и једном и другом. *Расправа о методи*, а још више *Расправа о страстима*, као и оно што се у најширем смислу подразумева под картезијанством, то јест ред, логичност и владање страстима, уз помоћ божју али људском снагом и људским умом, то су заправо ти кључеви за поетски свет *Сид*а и Корнејевих драма уопште.

Данило Киш, 1965

Реч је о чињеници да је и сам Корнеј живео у добу транзиције, добу у којем се Француска преображавала из средњовековне, феудалне у модерну, апсолутистичку монархију. Ова трансформација није се одвијала без препрека јер племство није хтело да се тек тако одрекне суверености. Године 1648. најборбенији међу племићима подићи ће побуну која ће потрајати скоро пет година и у једном тренутку натерати малолетног Луја XIV да заједно са читавим двором избегне из Париза. *Сид* је написан и изведен за владавине Луја XIII, више од деценије пре Фронде, како се побуна звала, али је у његовом

политичком подтексту антагонизам између краљевског и племићког ауторитета већ итекако видљив. (...) Поред тога, дакле, што је настао у прелазном историјском добу и што о таквом добу говори, *Сид* приказује и транзицију моралних назора владајуће класе, њихових нарави и општег погледа на свет.

Јован Попов, 2005

Успех *Сид* учинио је да он буде признат као најдаровитији писац свог времена. Он се тиме разметао, што је изазвало оштру реакцију његових ривала, и узроковало једну од најчувенијих свађа наше књижевне историје. Врхунац свађе, званична осуда младе Француске Академије - која је критиковала концепцију *Сид* у име естетских принципа, оних истих који ће касније бити оквалификовани као “класични”, уз безрезервну хвалу ванредног квалитета делова те целине – дозвољава нам да проценимо које место Корнеј заузима на литерарном пољу свог времена. Он је један од најдаровитијих, без сумње, али није савршен. Уосталом, *Сид* је био тек трагикомедија, а са ренесансом обичне трагедије 1634. године (Мереова *Софонизба*), трагикомедија је изгубила сваку шансу да буде призната као највише рангирани род у књижевној хијерархији XVII века.

Жорж Форестије, 1994

Пјер Корнеј (Pierre Corneille) је несумњиво један од највећих стваралаца свога доба. Било би смело тврдити да су његова дела утицала на поступке савременика и ток историје. Исто тако, тврдња да су личности из дела и описани догађаји само верна копија великих савременика и приказ историјских догађаја транспонованих у прошлост, значило би неопростиво потцењивање ствараоачевог генија и ниподаштавање његове уметности. Истина се, вероватно, налази на пола пута јер, по речима Пола Бенишуа (Paul Bénichou), однос књижевности и друштва није однос два хомогена бића прављена по угледу једног на друго. Закон разноликости и противречности доминира сваким од њих и са те тачке гледишта најбоље је занемарити чињеницу да је Корнеј део друштва свога доба, да је васпитан код Језуита као велика већина његових савременика и да је био сведок и учесник великих догађаја који су оставили свој печат у историји: понос, слава, аристократска великодушност и романтичарски дух, толико присутни у доба владавине Луја XIII, нашли су одраза у корнејевском одушевљењу којим слика херојски морал. Садржај трагедије није смео бити измишљени догађај, а по сили правила која се поштују још од Аристотела, јунак трагедије мора

бити краљ, император, великаш. У сплету тих и таквих околности, откривамо да је баш он веома често у Корнејевим делима отац, носилац или покретач трагичне радње.

Љиљана Матић, 1993

Критика је са одобравањем поздравила величанствени почетак класичне трагедије у *Сиду*. Овоме треба озбиљније прићи. Чувена трагедија бива обновљена у периоду између 1633-1634. године када Корнеј још увек пише комедије. Трагедија са историјском тематиком доживљава препород нешто касније. Након *Илузија*, Корнеј је себи приуштио одмор и вратио се са *Сидом* на трагикомедију, док се трагедија са историјском тематиком прихвата са *Хорацијем*, тек 1639-1640. Ови подаци јасно говоре о његовој спорости у проналажењу свог пута и, што је важно поменути, реч је о путу који је већ био прокрчен. Ипак, он је стварао ремек-дела, док су његови претходници имали да понуде занимљива али пролазна дела. Будући нараштаји, склони симплифицирању, доделили су му титулу Творца француског драмског дела, коју је он итекако заслужио.

Жорж Кутон, 1958

Скорашња књижевна критика и историја оштро су реаговале против једног упорног предубеђења које, у Корнејевом позоришту, види само презир према страсти или њено одбацивање у име неке апстрактне дужности: то позориште је позориште луде страсти, јуначког заноса; оно је створено да побуди у гледаоцу талас одушевљења и дивљења. Тако су га Корнејеви савременици схватили и доживели.

Ако је нагласак пре свега стављен на схеме које могу изгледати претерано геометријске, то је стога што је Корнеј, више него ико други, примењивао симетријске односе; но, видеће се, осим тога, да та геометрија није негована ње саме ради, да је она, у великим комадима, средство подређено сврси подстакутој страстима.

Жан Русе, 1993

Тешко је рећи шта је све могло утицати на то да Корнеј постане писац. Зна се да је инспирацију за свој први комад *Мелиту* нашао углавном не у књигама, већ у личном љубавном доживљају. А онда, први успех, и то велики за почетника, Париз са својом публиком и својим критичарима, и каријера је била почета. Деценијама је та каријера трајала и деценијама била борба, борба с доктринарима, са супарницима, с публиком и самим собом. Веома амбициозан, жедан

успеха и славе, он се покоравао час захтевима доктринара, који му нису признавали пуну вредност кад год није до краја и на њихов начин поштовао правила, час захтевима публике, која је, упркос свему, добрим делом остала склона романескном жанру, и која ће једнога дана показати веће разумевање и више усхићења за безначајни и данас заборављени комад његовог млађег брата Томе него за већину његових властитих ремек-дела. Па ипак, Корнеј је био и сувише снажна стваралачка индивидуалност да не би био самосвестан и независан, да не би утиснуо дубок печат своје личности и у све оно што је од других примио.

Слободан Витановић, 1964

Почев од *Сиде* па све до своје смрти, Корнеј ће у своме драмском делу настојати да досегне један циљ који ће у све већој мери бити надљудски. Јер, он сада више не тежи томе да вољу прикаже као снагу која делује на јунакове неодлучне и субјективне тежње само зато да би се на њих накалемила и међу њима успоставила другачију равнотежу. Овога пута он жели да "ухвати" вољу у тренутном чину којим се, усред механичких узрока и усред повезаности догађаја, она потврђује у свом јединственом, суштаственом виду који се не може асимилovati и услед кога се, тако, у потки времена изненада јавља један тренутак који означава кидање. С једне стране, ту је у питању непристајање на оно што је претходило, којим јунак раскида било са самим собом и својим ранијим начином понашања, било са својом околином и начином понашања кога она жели да се он држи било, пак, са судбином коју су му богови одредили са неба.

Жорж Пуле, 1974

A photograph of a handwritten signature in dark ink on a light-colored, textured paper. The signature is written in a cursive, somewhat stylized script and reads "R. Cornille". The ink is dark and the paper has a slightly grainy appearance.

ДЕЈА

1. Polyeucte / par P. Corneille. - Bielefeld : Velhagen & Klasing, 1861. - 94 str.
I 250597
2. Théâtre de Pierre et de Thomas Corneille. T. 1. - Paris : Firmin-Didot frères, fils et Cie, 1861. - 558 str., [1] list s autorovom slikom
I 252532/1
3. Théâtre de Pierre et de Thomas Corneille. T. 2. - Paris : Firmin-Didot frères, fils et Cie, 1861. - 549 str.
I 252532/2
4. Chefs-d'œuvre de Pierre Corneille. T. 1, Le Cid. Horace. - 2e éd. - Paris : Bureaux de la publication, 1868. - 189 str.
Марић I 225/Пв1
5. Chefs-d'œuvre de Pierre Corneille. T. 2, Cinna. Polyeucte. - 2e éd. - Paris : Bureaux de la publication, 1868. - 175 str.
Марић I 225/Рв2
6. Хорације / од Петра Корнеља ; с француског превео Никола Ј. Мариновић. - У Београду : у Државној штампарији, 1871. - 102 стр.
I 31203
7. Théâtre de Pierre et de Thomas Corneille. T. 1. - Paris : Librairie de Firmin-Didot, 1879. - 558 str., [1] list sa slikom Р. Кorneја
Ба I 1330/1
8. Théâtre de Pierre et de Thomas Corneille. T. 2. - Paris : Firman-Didot et Cie, 1879. - 549 str.
Ба II 1199/2
9. Cinna / par Pierre Corneille ; avec notes et vocabulaire par G. Van Muyden. - 3e éd. - Berlin : Friedberg & Mode, 1883. - 83 str.
I 251564

10. Le Cid / uvodom i komentarom popratili Josip Draganić i Mijo Crnić. - Zagreb : Đ. Čelap, 1932. - 68 str.
II 13145
11. Дела. Књ. 5, Преводи у стиху. 2 / Сима Пандуровић. - Београд : Друштво за културно-просветну акцију, 1935. - 317 стр.
II 5495/5/2
12. Le Cid / Corneille ; avec une notice biographique, une notice littéraire et des notes explicatives par René Vaubourdolle. - Paris : Hachette, cop. 1935. - 103 str.
Марић II 1166
13. Цина : трагедија у пет чинова у стиховима од Пјера Корнеја / превео Сима Пандуровић. У: Дела. Књ. 5, Преводи у стиху. 2 / Сима Пандуровић. - Београд : Друштво за културно-просветну акцију, 1935. - Стр. 5-74.
II 5495/5/2
14. Theatre choisi de Pierre Corneille / avec notices et annotations par Paul Desjardins. - Paris : Librairie A. Colin, 1937. - LI, 741 str.
Јс II 195
15. Le Cid / Pierre Corneille ; présentée par Yves Brunsvick et Paul Ginestier ; accompagnée d'une étude de Charles Dédéyan. - Paris ; Bruxelles : Librairie M. Didier, 1961. - 110 str.
Ба II 1413
16. Cid : tragedija u 5 činova : (1636) / Pierre Corneille ; prijevod Tomislav Prpić. У: Francuski klasicisti / izbor i pogovor Gabrijela Arneri. - Zagreb : Matica hrvatska, 1964. - Str. 5-107.
I 10328
17. Le Cid / Corneille ; avec une notice biographique, une notice historique et littéraire, un lexique, des notes explicatives, des documents, des jugements, un questionnaire et des sujets de devoirs par L. Lejealle et J. Dubois. - Nouvelle éd. - Paris : Librairie Larousse, [1965]. - 151 str.
Ба I 964

18. Сид / Пјер Корнеј ; [превео с француског и поговор написао Данило Киш]. - Београд : Нолит, 1965. - 117 стр.
I 13663
19. Сид / Пјер Корнеј ; препев Ацо Шопов. - Скопје : Македонска книга, 1969. - 126 стр.
I 22060
20. Sidi / Pjer Kornej ; e përktheu nga origjinali Prekop M. Gjergo. - Prishtinë : Rilindja, 1972. - 99 str.
II 305989
21. L'illusion comique / Corneille ; avec une Notice biographique, une Notice historique et littéraire, un Lexique, des Notes explicative, une Documentation thématique, des jugements, un Questionnaire et Sujets de devoirs par Marc Fumaroli. - Paris : Librairie Larousse, 1970. - 191 str.
Ba I 929
22. Rasprava o korisnosti dramskog speva i o njegovim delovima : (1660) / Pjer Kornej. U: Teorija drame / priredio Jovan Hristić. - Beograd : Univerzitet umetnosti, 1976. - Str. 397-415.
Ba III 21
23. Rasprava o tragediji i načini njenog obrađivanja prema verovatnom ili nužnom : (1666) / Pjer Kornej. U: Teorija drame / priredio Jovan Hristić. - Beograd : Univerzitet umetnosti, 1976. - Str. 415-438.
Ba III 21
24. Rasprava o tri jedinstva : radnje, vremena i mesta : (1660) / Pjer Kornej. U: Teorija drame / priredio Jovan Hristić. - Beograd : Univerzitet umetnosti, 1976. - Str. 438-450.
Ba III 21
25. Posveta "Nastavka lažljivca" : (1645) / Pjer Kornej. U: Teorija drame / priredio Jovan Hristić. - Beograd : Univerzitet umetnosti, 1976. - Str. 450-452.
Ba III 21

26. Studija o "Meliti" : (1660) / Pjer Kornej. U: Teorija drame / priredio Jovan Hristić. - Beograd : Univerzitet umetnosti, 1976. - Str. 453.
Ba III 21
27. Predgovor za "Klitandra" : (1632) / Pjer Kornej. U: Teorija drame / priredio Jovan Hristić. - Beograd : Univerzitet umetnosti, 1976. - Str. 454.
Ba III 21
28. Čitaocu "Udovice" : (1634) / Pjer Kornej. U: Teorija drame / priredio Jovan Hristić. - Beograd : Univerzitet umetnosti, 1976. - Str. 455-456.
Ba III 21
29. Studija o "Galeriji u palati" : (1660) / Pjer Kornej. U: Teorija drame / priredio Jovan Hristić. - Beograd : Univerzitet umetnosti, 1976. - Str. 456-457.
Ba III 21
30. Studija o "Pratilji" : (1660) / Pjer Kornej. U: Teorija drame / priredio Jovan Hristić. - Beograd : Univerzitet umetnosti, 1976. - Str. 457-458.
Ba III 21
31. Studija o "Sidu" : (1660, 1682) / Pjer Kornej. U: Teorija drame / priredio Jovan Hristić. - Beograd : Univerzitet umetnosti, 1976. - Str. 458-463.
Ba III 21
32. Studija o "Horaciju" : (1660) / Pjer Kornej. U: Teorija drame / priredio Jovan Hristić. - Beograd : Univerzitet umetnosti, 1976. - Str. 463-467.
Ba III 21
33. Studija o "Polieuktu" : (1660) / Pjer Kornej. U: Teorija drame / priredio Jovan Hristić. - Beograd : Univerzitet umetnosti, 1976. - Str. 467-470.
Ba III 21
34. Studija o "Nikomedu" : (1660) / Pjer Kornej. U: Teorija drame / priredio Jovan Hristić. - Beograd : Univerzitet umetnosti, 1976. - Str. 470.
Ba III 21

35. Œuvres complètes. 1 / [Pierre] Corneille ; textes établis, présentés et annotés par Georges Couton. – Paris : Gallimard, 1980. – CII, 1769 str. ; 17 cm. – (Bibliothèque de la Pléiade)
I 252639
36. Sophonisbe / Pierre Corneille. - La Chaux-De-Fonds : Théâtre Populaire Romand, [1981]. - 320 str.
CII I 657
37. Mučenec / Pierre Corneille ; [prevedel Jože Smej]. - Haloze : Oznanjenje, 1983. - 90 str.
II 91175
38. Klasszikus francia drámák / Corneille, Racine ; [fordította Illyés Gyula... et al. ; az utószót Hubay Miklós írta]. - Budapest : Európa, 1984. - 838 str.
CII II 2125
39. Odrska utvara ; Cid / Pierre Corneille ; [prevedla in opombe napisala Marija Javoršek ; spremna beseda Jože Javoršek]. - Ljubljana : Mladinska knjiga, 1990. - 187 str.
II 415312
40. Opomena / Pjer Kornej. U: Četiri godišnja doba francuske poezije. Leto, Renesansa, barok, klasicizam / izbor i prevod Kolja Mićević. - Banja Luka : Novi Glas : Zmijac, 1991. - Str. 139.
II 418823
41. Simeunova himna / Pjer Kornej. U: Četiri godišnja doba francuske poezije. Leto, Renesansa, barok, klasicizam / izbor i prevod Kolja Mićević. - Banja Luka : Novi Glas : Zmijac, 1991. - Str. 140.
II 418823
42. Sonet razdora / Pjer Kornej. U: Četiri godišnja doba francuske poezije. Leto, Renesansa, barok, klasicizam / izbor i prevod Kolja Mićević. - Banja Luka : Novi Glas : Zmijac, 1991. - Str. 159.
II 418823
43. Cinna / Comeille ; édition présentée, établie et annotée par Georges Forestier. - Paris : Gallimard, 1994. - 178 str.
CII I 1526

44. Polyeucte / Corneille ; avec une notice biographique, une notice littéraire et des notes explicatives par René Vaubourdolle. - [Paris] : Hachette, [s.a.]. - 72 str.
I 250160
45. Rodogune / avec une Notice biographique, une Notice historique et littéraire, des Notes explicatives, des Jugements, un Questionnaire sur la pièce et des Sujets de devoirs, par Raphaël Pangaud. - Paris : Larousse, [s. a.]. - 103 str., [1] list s tablom
Марић I 677
46. Théâtre de Corneille. - Nouvelle éd. - Paris : Garnier frères, [s. a.]. - 2 knj. (XCIV, 525 str.)(551 str.)
Ba II 1345/1
47. Théâtre choisi de Corneille / notices et annotations par Henri Clouard. - Paris : [Bibliothèque Larousse, s. a.]. - 255 str.
Ba II 1414
48. Théâtre choisi illustré. T. 3 / Corneille. - Paris : Bibliothèque Larousse, [s. a.]. - 222 str., [3] lista s tablama ilustr.
Ba II 671/3
49. Le Cid / Corneille ; avec une notice biographique, une notice littéraire et des notes explicatives par René Vaubourdolle. - Paris : Hachette, [s. a.]. - 75 str.
I 250159
50. Sid / Pjer Kornej ; prevod, predgovor i napomene Jovan Popov. - Novi Sad : Stylos, 2005. - 232 str.
I 47461

ЛИТЕРАТУРА

51. La méthode des classiques français / Paul Desjardins. - Paris : A. Colin, 1904. - II, 275 str.
Марић I 382
52. Ariosto, Shakespeare and Corneille / by Benedetto Croce ; translated by Douglas Ainslie. - New York : H. Holt and Co., 1920. - V, 440 str.
Марић II 5729

53. Pierre Corneille / Robert Brasillach. - 8e éd. - Paris : A. Fayard, 1938. - 494 str.
Дм II 546
54. Plaisir à Corneille / Jean Schlumberger. - 8e éd. - Paris : Gallimard, 1945. - 276 str.
Марић II 1499
55. Corneille / images et textes présentés par Louis Herland. - Paris : Seuil, 1954. - 190 str.
I 250752
56. Corneille par lui-même / Louis Herland. - [Paris] : Seuil, [1956]. - 190 str.
Дм I 195
57. Corneille / Georges Couton. - Paris : Hatier, 1958. - 223 str.
Ба I 793
58. Corneille : the neo-classic and the Greek / Prosser Hall Frye. U: Romance and tragedy / by Prosser Hall Frye. - Lincoln : University of Nebraska Press, 1961. - Str. 156-197.
Марић II 5209
59. Forme et signification / Jean Rousset. - Paris : J. Corti, 1962. - XXVI, 200 str.
Марић III 356/A1
60. Корнеј / Слободан Витановић. У: Велики песници о поезији / аутори Војислав Ђурић ... [и др.]. - Београд : Коларчев народни универзитет, 1964. - Стр. 26-40.
II 24024
61. Francuski klasicizam : Corneille (Cid, 1636) i Racine (Fedra, 1677) / Gabrijela Arneri. U: Francuski klasicisti / izbor i pogovor Gabrijela Arneri. - Zagreb : Matica hrvatska, 1964. - Str. 197-215.
I 10328
62. Essais de méthode, de critique et d'histoire littéraire / Gustave Lanson ; rassemblés et présentés par Henri Peyre. - Paris : Hachette, 1965. - 479 str.
Марић III 353
63. [Корнејево позориште] / Данило Киш. У: Сид / Пјер Корнеј. - Београд : Нолит, 1965. - Стр. 109-118.
I 13663

64. Le héros Cornélien et le "généreux" selon Descartes : étude sur les rapports de la psychologie de Corneille et de la psychologie de Descartes / Gustave Lanson. U: Essais de méthode, de critique et d'histoire littéraire / Gustave Lanson. - Paris : Hachette, 1965. - Str. 243-257.
 Марић III 353
65. Френски театар на класицизма / Пиер Корней, Жан Расин ; превел од френски Пенчо Симов. - 1. изд. - Софија : Народна култура, 1974. - 397 стр.
 Сп II 4042
66. Kornej / Žorž Pule ; preveo Branko Jelić. U: Čovek, vreme, književnost / Žorž Pule. - Beograd : Nolit, 1974. - Str. 139-155.
 II 58258
67. Корней, Расин и френскиот класицизам / Симеон Хаџикосев. У: Френски театар на класицизма / Пиер Корней, Жан Расин. - 1. изд. - Софија : Народна култура, 1974. - Стр. 7-22.
 Сп II 4042
68. Le Cid et la classe de français / Michel Autrand. - [Paris] : CEDIC, [1977]. - 186 str.
 Сп II 994
69. Corneille et la tragédie politique / Georges Couton. - 1re éd. - Paris : Presses Universitaires de France, 1984. - 127 str.
 I 252726
70. Erotska i etička geometrija Pjera Korneja / Jovan Hristić. U: Studije o drami / Jovan Hristić. - [1. izd.]. - Beograd : Narodna knjiga, 1986. - Str. 41-66.
 II 400267
71. Uloga oca u Kornejevom pozorištu / Ljiljana Matić. - Novi Sad : Prometej : Filozofski fakultet, 1993. - 225 str.
 II 421946
72. "Полијект" или "Петља вртица" / Жан Русе ; превео с француског Иван Димић. У: Облик и значење / Жан Русе. - Сремски Карловци ; Нови Сад : Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 1993. - Стр. 37-47.
 I 40660

73. Корнејев "Сид" на послератној сцени у Новом Саду /
Љиљана Матић. У: Krovovi. - Год. 9, бр. 33/35 (1995), стр.
81-86.
П III 16676
74. L'imitation de soi chez Corneille / François Rostand. - Paris :
Boivin et Cie, [s. a.]. - 114 str.
Ба III 370
75. Kornejev Sid - komad višestruke tranzicije / Jovan Popov. У:
Sid / Pjer Kornej. - Novi Sad : Stylos, 2005. - Str. 5-61.
I 47461

ФАКСИМИЛИ И ФОТОГРАФИЈЕ

76. Пјер Корнеј
77. Родна кућа Пјера Корнеја
78. Писмо Пјера Корнеја епископу у Пуру писано 12. марта
1659. године
79. Писмо Пјера Корнеја Монсињореу писано 1680. године

ПЈЕР КОРНЕЈ
1606 - 1684

ИЗДАВАЧ
Библиотека Матице српске
Нови Сад
Матице српске 1

УРЕДНИК
Миро Вуксановић

АУТОРИ КАТАЛОГА
Ксенија Шуловић, Оливера Михајловић
и Александра Драпшин

Одломке текстова Жоржа Кутона и Жоржа Форестијеа превела
Милица Цветковић

ПРИПРЕМА
Ксенија Шуловић
Оливера Михајловић

УМНОЖАВАЊЕ
Станислава Николић

ПОВЕЗ
Милорад Родић

ТИРАЖ
50 примерака